

D 254

DOLNOŚLĄSKIE

1. Obiekt

Kościół filialny św. Wawrzyńca

2. Czas powstania

ok. 1300,
przeb. XVIIIw

3. Miejscowość

DZIWISZÓW

2975

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

Dziwiszów

nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

jeleniogórskie

województwo .....

gmina Jezów Sudecki

pow. JELENIA GÓRA

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Berbisdorf

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo wrocławskie

powiat jeleniogórski

8. Właściciel i jego adres

Kuria Arcybiskupia we Wrocławiu
ul. Katedralna 12

9. Użytkownik i jego adres

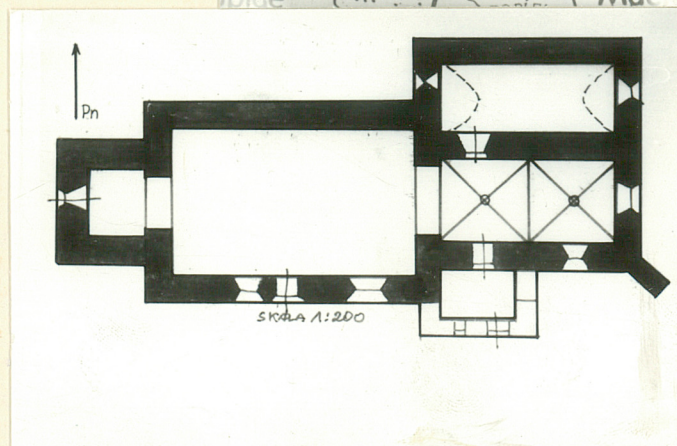
Parafia rzym.-kat. w Maciejowej
ul. Wrocławska 13a

10. Rejestr zabytków

Nr 1140

data 10.10.1964

.....

autor zdjęć
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów1980/1981
BSiDZ Jelenia Góra

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Pierwsza wzmianka o kościele pochodzi z roku 1399 i wymieniony został proboszcz Vinzenz Hoppke. Od poł. XVI wieku kościół przejęli ewangelicy. W 1654 roku 19.02. zostaje ponownie kościołem katolickim. Obecny kościół zbudowany został ok. roku 1300. Przebudowa w XVIII w.

Wg Delius: gotycki 1 poł. XIV, przebud.
XVII, remont. pocz. XX, 1980-81

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Kościół położony jest na początku wsi na lekkim wzniesieniu. Dookoła owalny teren cmentarny otoczony wysokim, kamiennym murem z bramą o ostrołukowych arkadach. Orientowany, murowany z kamienia łamanego na zaprawie wapiennej. Ościeża okien, węgary portali narpżniki oraz żebra i wsporniki są z ciosów piaskowcowych. Wieża dachowa drewniana o konstrukcji stolcowo-rozporowej nad nawą oraz o krokwiowo-jętkowej nad prezbiterium. Dachy kryte blachą cynkową, posadzka betonowa. Chór prostokątny o dwu kwadratowych przeszłach, prostokątna nawa, od zachodu na osi kwadratowa wieża. Od północy do prezbiterium przylega prostokątna zakrystia; od południa zbliżony do kwadratu przedsionek; południowo-wschodni narożnik prezbiterium oszkarpowany. Prezbiterium sklepione krzyżowo na żebrach spiętych zwornikami: kolisty przedstawia głowę Chrystusa a drugi jest tarczowy z herbem. Żebra opadają w narożnikach na proste kroksztyny; wsporniki środkowe przedstawiają formy figur młodzieńca z laską oraz brodatego mężczyzny. Nawa przykryta prostym deskowym stropem. Arkada tęczy ostrołukowa z impostami. W ścianie wschodniej prezbiterium ślady po sakramentarium. W ścianie północnej i południowej prezbiterium ostrołukowe portale o prostych węgarach. Południowy portal nawy ostrołukowy z motywem gruszkowym z dwustronnymi wklęsłkami w ościeżach. Portal prowadzący z zakrystii do dobudowanego aneksu przy półn. ścianie kościoła jest zbudowany z węgarów piaskowcowych lekko sfazowanych. Ostrołuczny. Na zewnątrz bryła wyraźnie addycyjna, co podkreślają dwuspadowe wystopniowane dach prezbiterium, nawy oraz wieży. Północne ściany nawy i zakrystii bez okien. Na osi prezbiterium oraz okno od strony południowo-wschodniej wjęte w szerokich rozglifieniach zwieńczonych łukiem ostrym. Pozostałe okna posiadają łuk odcinkowy. Wieża dzielona na kondygnacje gzymsami, zwieńczona hełmem barokowym z latarnią. Okna w górnych kondygnacjach posiadają kamienne maswerki o motywie trójlistnym. We wnętrzu zachował się ołtarz główny, kamienna chrzcielnica, na ścianie wsch. prezbiterium ślad skutego sakramentarium oraz empora zachodnia z prospektem organowym pochodząca z pocz. XVIII w. Na wieży dzwon z 1507r. Kościół jest zelektryfikowany.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
2.880 m ³	180 m ²	pomieszczenie sakralne	pomieszczenia sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Obiekt remontowany w 1965 r. W latach 1980-81 kapitalny remont obejmujący wymianę pokrycia z łupku na blachę cynkową, tynkowanie i malowanie elewacji, założenie rynien i rur spustowych.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan zachowania dobry za wyjątkiem brudnych ścian wewnętrznych.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Zaleca się pomalowanie tonalne wnętrza.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Akta wizytacyjne AA Wr IIb 202 z 1772 r.;
tamże IIb 12a, nr 164 z 1781 r.

22. Bibliografia

- H. Lutsch - Die Kunstdenkmäler der ... Bd III, 1891,
s. 419
H. Hoffmann - Die Kirchen der katholischen Pfarrei
Hirschberg, Breslau 1939, s. 45-48
J. Pilch - Zabytki Architektury Dolnego Śląska,
Wrocław 1978, s. 57

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

X. 1981
W. Kapałczyński

26. Sprawdził

1. Miejscowość

DZIWISZÓW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kościół filialny
św. Wawrzyńca

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia fotograficzne

Wkładkę założył: W. Kapałczyński, 1981 r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Jedn. Wyd. Akcyd. Olsztyn zam. 1299/S/78
OIGraf. ZP. Ostróda zam. 1040 n. 20000

Wzór ODZ 1978 r.